

Egokiera ebaluatu duen lan-taldea, Osasun Plan berria elaboratzeko osatu den taldea izan da. Eta ebaluazioa egiteko alde zurretik definitutako galdera-parrilla batean oinarritu da.

Helburuen definizioa eta helburuen zenbatekoa, oro har ikusita biok, pertinentetzat jo ziren. Zenbait kasutan, ez ziren hautatu informazio-iturri egokiak, informazio-sistema batzuekin zeuden arazoak zirela-eta. Gehienetan, zaila egiten da osasun-irabazteak aurkeztea helburu bakoi-tzerako adierazle bakar bat erabiliz. Helburuen zenbatekoa adierazle batean baino gehiagotan desagregatzek behar bada posible egingo zuen proposatutako jokabideekiko korrelazio hobea lortzea.

3. Osasun Planaren jokabideen ebaluazioa

Osasun Planaren helburuak lortzeko lehentasuna zuten jokabideak definitu ziren, burututako egintzak ezagutzeko xedez. Atal honetan biltzen da jokabideen ebaluazioa.

Ebaluazio hori egiteko, Osasun Sailak egindako egintzak bildu ziren, baita Eusko Jaurlaritzaren egintza intersektorialak ere. Ez ziren bildu bestelako instituzioek, udalek edo enpresa pribatuek egindako interbentzioak, nahiz eta interbentzio horiek, dudarik gabe, biztanleriaren osasuna hobera egin zuten. Aztertutako aldia Plana indarrean egon zen aldia izan zen. Informazioa lortzeko, zeuden txosten eta memoria ezberdinak erabili, eta jokabideen pertsonal arduradunarekin elkarrizketak egin ziren.

Ebaluazio hori egiterakoan oztopo behinenetariko bat zera izan zen: planteatutako jokabideen heterogenitatea. Horregatik, ez zen egokitzen hartu lorpen-maila kuantitatiboki baloratzea, Osasun Planak planteatzen zituen interbentzio-kopuruari zegokionez. Hala ere, dudarik gabe baieztatu daiteke aurreikusitako egintzarik gehienak inplantatzeko ahalegin handiak egin direla.

4. Osasun Planaren garapena

1994ko Osasun Plana argitaratzeak beharizan bat ekarri zuen, hots, martxan jartzeko egitura funtzionala behar zuen. Halaber, lanabes ez hornitzea behar zuenez, zerbitzuen erosketari lotuta zegoen. Zerbitzu-erosketa hori programa-kontratuen bidez egingo zen. Lanabes-hornidurak besterik ere eskatzen zuen: Osasun Sailean beste jarduerak batzuk garatzea eta beste Institutuzio, Udal edota Sailekin batera proiektuak elaboratzea. Laburbilduz, ondokoa adieraziko ditugu:

- Osasun Planean zerbitzu sanitarioen erosketa ezartzea ezaugarri bereizgarria da, beste Komunitate Autonomo eta herrialdeekiko, eta ondorio handiko ezaugarria. Prozesuak banan-banan hartzea, kalitate-adierazleak sartzeta, azterketak kontratatzea eta lehen mailako atentzioa lehentasunez eskaintzea, guztiok helburu hau lortzeko lanabesak dira.
- Osasun Sailak Osasun Planarekin erlazionatutako programa konkretuak ezarri ditu (Bularreko Minbizia Goiz Detektatzeko Programa, Haurren Hortz-Programa eta Haurren Istripuak Prebenitzeko Programa). Gainera, Eusko Jaurlaritzako zenbait Sailekin batera garatutako jardueretan parte hartu du (Gazte-Plana, Osasun Batzorde Mistoa -Hezkuntza- Drogamendetasunak, eta Osasuna eta Emakumearen gaitako Batzordea).
- Osasun Sailak zenbait egitura-aldaketa izan ditu azken urteotan; aldaketok ondorioak utzi dizkiote Osasun Planaren funtzionamenduari, eta inoiz ere ez zaio asignatu Planari, praktikan behintzat, egitura organiko konkreturik.

5. Osasun Planari buruzko inkesta, profesional sanitarioen artean egindakoa

Osasun Planari buruz profesional sanitarioek zekitena jakiteko, inkesta bat egin zitzaion postaz Osasun Saileko eta Osakidetzako langile-lagin bati. Emaita printzipalenak ondokook izan ziren:

- 1994ko Osasun Planari buruzko ezaguera-maila baxua izan zen, Euskadiko Osasun Publikoko Sistemako profesionalen artean. Osasun Planaren existentziaren eta bere edukiaren hedapena eskasa eta efikazia gutxikoa izan zen.
- Osasun Planaren erabilgarritasunari eta efektibitateari buruzko hautemana edo pertzepzioa Plana ezagutzen zuten profesionalen artean positiboa izan zen. Hala ere, profesionalen proportzio txiki batek bakarrik esan zuen Osasun Planak euren praktika profesionalean eraginak izan zituela.
- Osasun Plan berriari begira, beharrezkoa izango litzateke profesional sanitarioen artean estrategia bat martxan jartzea Planaren edukia aurkezteko eta hedatzeko. Gainera, Osasun Planak eraginik handiena izan dezan eta bere efektibitatea hobea izan dadin, beharrezkoa izango litzateke asistentzia-maila guztietako profesional sanitarioak Planaren garapenean eta aplikazioan inbolukratzea.